

Sopimus Etelä-Pirkanmaan kuntien yhteisen valmiussuunnittelijan työpanoksen jakamisesta

KH 14.09.2026
305/00.04.01/2026

Kuntien varautumisvelvoitteet ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosina. Valmiuslaki (1552/2011), pelastuslaki (379/2011), kuntalaki (410/2015) sekä yhteiskunnan turvallisuusstrategia edellyttävät kunnalta ajantasaista valmiussuunnittelua, jatkuvuudenhallintaa, kybervarautumista ja kriisiviestintävalmiutta. Samanaikaisesti turvallisuusympäristön muutokset kuten hybridi-vaikuttaminen, kyberuhat, sään ääri-ilmiöt sekä huoltovarmuuskysymykset ovat lisänneet varautumisen vaatimustasoa.

Etelä-Pirkanmaan valmiustyöryhmä on luonut hyvän pohjan kuntien yhteiselle varautumistyölle. Yhteistyön seuraavaksi askeleeksi on valmisteltu siirtymistä satunnaisesta koordinoinnista järjestelmälliseen ja päätoimiseen varautumisen kehittämiseen perustamalla neljän kunnan yhteinen valmiussuunnittelijan tehtävä.

Etelä-Pirkanmaan kuntajohtajat ovat kokouksessaan 27.3.2026 hyväksyneet esityksen yhteisen valmiussuunnittelijan tehtävän perustamisesta ja sopineet tehtävän kustannusjaon periaatteista. Tämän jälkeen on valmisteltu kuntien välinen sopimus, valmiussuunnittelijan tehtäväkuvaus sekä laskelma kustannusten jakautumisesta. Asia tuodaan nyt kunkin sopijakunnan päätöksentekoon.

Varautumista koskeva lainsäädäntö on parhaillaan uudistumassa tavalla, joka lisää kunnan valmiussuunnittelun työmäärää ja vaatimustasoa.

Valmiuslain kokonaisuudistusta koskeva työryhmän mietintö on ollut julkisella lausuntokierroksella, joka päättyi 27.2.2026, ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vuoden 2026 aikana. Ehdotuksessa kunnat säilyvät yleisen varautumisvelvollisuuden piirissä, mutta varautumisvelvollisuutta koskeva sääntely on esitysluonnoksessa selvästi nykyistä yksityiskohtaisempaa. Uutena velvoitteena ehdotetaan muun muassa ajantasaista riskienarviointia, joka edellyttää toimintaympäristön muutosten jatkuvaa seurantaa. Lisäksi valmistelussa on kuntalain muutos, jonka mukaan kunnan olisi annettava tytäryhteisöilleen konserniohje valmiussuunnittelusta, varautumisesta ja näiden yhteensovittamisesta kuntakonsernissa. Uudistusten lopullinen sisältö ja voimaantulo ratkeavat eduskuntakäsittelyssä. Kunnalta edellytetään jatkossa dokumentoidumpaa, säännöllisemmin päivitettävää ja koko konsernin kattavaa varautumista.

Sopijaosapuolina sopimuksessa ovat Akaan kaupunki, Pälkäneen kunta, Urjalan kunta ja Valkeakosken kaupunki, kukin erillisenä sopimusosapuolena. Pälkäneen kunta toimii isäntäkuntana ja palvelun tuottajana. Valmiussuunnittelijan tehtävä kuuluu Pälkäneen kunnan organisaatioon ja hallintopalvelujen toimialaan kunnanhallituksen alaisuudessa, ja toimipiste sijaitsee Pälkäneellä. Valmiussuunnittelija tulee työskentelemään fyysisesti myös jokaisen kunnan alueella, ja kunnat osoittavat tarvittavat työpisteet omista tiloistaan.

Sopimus kattaa kuntien yleistä valmiussuunnittelua koskevan lainsäädännön mukaisten kunnalle kuuluvien tehtävien edistämisen sekä osapuolten yhdessä määrittelemät tehtävät kuten

- kuntien valmiussuunnittelun koordinointi ja dokumentointi sekä valmiussuunnittelun edistäminen

- osallistuminen osapuolten keskinäisiin ja sisäisiin kokouksiin ja työpajoihin
- osallistuminen kuntien kriisi- ja häiriötilannejohtoryhmien toimintaan tarpeen mukaan
- varautumiseen liittyvien harjoitusten ja koulutusten järjestäminen ja koordinointi
- toimiminen osapuolten mahdollisen yhteisen häiriöilmoitusjärjestelmän pääkäyttäjänä
- sopimuskuntien edustaminen tarvittaessa alueellisissa ja valtakunnallisissa varautumisen tapahtumissa, työryhmissä ja verkostoissa.

Tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto tai aikaisempi opistoasteen tutkinto. Valmiussuunnittelijan alustava tehtäväkuva on oheismateriaalina.

Sopimus tulee voimaan 1.1.2027, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus on voimassa toistaiseksi kalenterivuosi kerrallaan, ellei sitä irtisanota kirjallisesti viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen kalenterivuoden päättymistä eli 30.6. mennessä. Sopimusta voidaan muuttaa vain kaikkien osapuolten kirjallisella hyväksynnällä. Osapuolella on lisäksi oikeus purkaa sopimus ilman irtisanomisaikaa toisen osapuolen olennaisen sopimusrikkomuksen vuoksi.

Sopimuksen ensisijaisena yhteyshenkilönä toimii kunkin osapuolen kulloinkin nimetty varautumisyhdyshenkilö. Yhteisen valmiussuunnittelun tavoitteista sovitaan yhteyshenkilöiden kesken vuosittain osana talousarvion valmistelua, ja tavoitteiden sekä kustannusten toteutumista seurataan yhteyshenkilöiden tapaamisissa kahdesta neljään kertaa vuodessa. Valmiussuunnittelija raportoi palvelun toteutumisesta Etelä-Pirkanmaan kuntajohtoon kokouksissa yhdestä kahteen kertaa vuodessa.

Pälkäneen kunta hyväksyy osana talousarviotaan yhteisen valmiussuunnittelun kustannuspaikan määrärahat. Tehtävän kokonaiskustannus palkka- ja sivukuluineen sekä toimintamenoineen (matkakulut, koulutus, välineet) on arvioitu 65 000 euroksi vuodessa.

Kuntajohtajien sopiman periaatteen mukaisesti kustannuksista 40 % jaetaan osapuolten kesken tasan ja 60 % asukasluvun mukaisessa suhteessa. Asukasluvuuden perusteena käytetään kunkin sopijakunnan viimeisimmän valmistuneen tilinpäätöksen mukaista asukasmäärää.

Pälkäneen kunnan osalta toiminnan nettokustannukset arvioidaan olevan noin 11 500 €/vuosi. Määräraha sisältyy hallintopalveluiden kehusehdotukseen 2027.

Kyse on kuntalain 8 §:n tarkoittamasta tehtävän järjestämisestä hankkimalla palvelu toiselta kunnalta sekä kuntalain 8 luvun mukaisesta kuntien välisestä sopimusperusteisesta yhteistoiminnasta. Sopimuksella ei perusteta kuntalain 55 §:n mukaista yhteistä toimielintä eikä 57 §:n mukaista yhteistä virkaa.

Sopimus on hankintayksiköiden välinen yhteistyöjärjestely, jolla kunnat toteuttavat yhteistyössä ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi niiden vastuulla olevaa yleisen edun mukaista julkista palvelua. Järjestely ei sisällä kaupallista toimintaa avoimilla markkinoilla, joten siihen ei sovelleta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia

(1397/2016) sen hankintayksiköiden välistä yhteistyötä koskevan säännöksen (16 §) nojalla.

Pälkäneen kunnan hallintosäännön 19 §:n 14. kohdan mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan vastuulla olevien elintärkeiden toimintojen turvaamiseen tarvittavasta valmiussuunnittelusta.

Sopimus käsitellään kunkin sopijakunnan päätöksentekokoelimityksessä syksyllä 2026. Rekrytointi toteutetaan Pälkäneen kunnan toimesta loppuvuodesta 2026 siten, että valmiussuunnittelija aloittaa tehtävässään alkuvuodesta 2027. Muiden sopimuskuntien valmiusyhdyshenkilöitä voidaan osallistaa rekrytointiprosessiin tarpeen mukaan.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö § 19.1 ja § 19.14

Valmistelija

Mikko Salmela, hallintojohtaja
p. 050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Eesitys

Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan yhteistyösopimuksen yhteisen valmiussuunnittelijan tehtävän järjestämisestä Akaan kaupungin, Pälkäneen kunnan, Urjalan kunnan ja Valkeakosken kaupungin välillä siten, että sopimus tulee voimaan 1.1.2027.
2. valtuuttaa hallintojohtajan allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen sekä hyväksymään siihen mahdollisesti tarvittavat teknisluonteiset muutokset.
3. todeta, että valmiussuunnittelijan tehtävän kokonaiskustannukset ja toiminnasta saatavat korvaukset otetaan huomioon vuoden 2027 talousarviossa hallintopalvelujen tehtäväalueella.

Kokouskäsitely

Päätös